

Zielona Góra, 2011-01-14

RIO V-070/149/10

**Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Nowej Soli
ul. Piłsudskiego 65
67-100 Nowa Sól**

W związku z wnioskiem z dnia 17.12.2010 r. (data wpływu: 27.12.2010 r.) o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów informuję, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz. 577 ze zm.) do zadań regionalnych izb obrachunkowych należy udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 tej ustawy w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych.

Z treści przekazanego wniosku wynika, że dotyczy on udzielenia przez Izbę wyjaśnień w zakresie stosowania przepisów kodeksu postępowania administracyjnego oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 ze zm.), które to przepisy nie mieszczą się w katalogu przepisów o finansach publicznych.

W związku z tym należy stwierdzić, iż Izba nie jest właściwa do udzielenia wyjaśnień w zakresie stosowania przepisów prawa, objętych wnioskiem z dnia 17.12.2010 r.

PREZES IZBY
Ryszard Zajączkowski

Prezesa RIO z dnia 18 marca 2010 r.

**WNIOSEK O UDZIELENIE WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA
PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH**

Podstawa prawna: Art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001, Nr 55, poz. 577 z późn. zm.)
A. ADRESAT WNIOSKU
Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze, ul. Chmielna 13, 65-261 Zielona Góra
B. DANE WNIOSKODAWCY
B.1. DANE IDENTYFIKACYJNE
Rodzaj wnioskodawcy (zaznaczyć właściwy kwadrat) ☒ 1. jednostka samorządu terytorialnego ☐ 2. związek międzygminny ☐ 3. stowarzyszenie gmin, gmin i powiatów ☐ 4. związek, stowarzyszenie powiatów ☐ 5. samorządowe jednostki organizacyjne ☐ 6. beneficjenci dotacji z budżetów jst (w tym samorządowe osoby prawne) (w zakresie ich wykorzystania)
B.2. NAZWA PEŁNA
POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
B.3. ADRES SIEDZIBY
67-100 NOWA SÓL, ul. PIŁSUDSKIEGO 65
C. ZAKRES WNIOSKU
C1. PRZEDMIOT WNIOSKU
☒ zaistniały stan faktyczny ☐ zdarzenie przyszłe
C.2. RODZAJ SPRAWY
1. Interpretacja przepisów dotycząca wszczynania postępowania administracyjnego w sprawach dotyczących ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do rodziców, których miejsce zamieszkania nie było i nie jest znane, pomimo czynności podejmowanych przez organ administracji w celu ustalenia miejsca zamieszkania osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności. 2. Interpretacja przepisów dotycząca okresu przedawnienia, przerwania biegu przedawnienia i liczenia okresu przedawnienia należności z tytułu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, z tytułu opłat określonych przepisami ustawy oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń.
C.3. WSKAZANIE PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH BĘDĄCYCH PRZEDMIOTEM WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE ICH STOSOWANIA
Należy wskazać jednostki redakcyjne przepisów wraz z nazwą aktu prawnego do każdego zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzenia przyszłego (bez przytaczania treści przepisów) Stan faktyczny 1 – art. 34 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2000 r. Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.). Stan faktyczny 2 - 4 – art. 104 ust. 5 i 6 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (j.t. Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz. 1362 z późn. zm.).
D. WYCZERPUJĄCE PRZEDSTAWIENIE ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO (STANÓW FAKTYCZNYCH), ZDARZENIA PRZYSZŁEGO (ZDARZEŃ PRZYSZŁYCH) I PYTANIA (PYTAŃ)
Opis stanu faktycznego (stanów faktycznych), zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych)

Stan faktyczny 1

Pani Iksińska jest rodzicem biologicznym dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Ojciec biologiczny dziecka nie jest znany. Dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej w styczniu 2009r. Pani Iksińska została zobowiązana decyzją administracyjną do ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na okres dwunastu miesięcy od stycznia 2009r. do stycznia 2010r., jednak swoich zobowiązań nie regulowała. Skierowany do egzekucji tytuł wykonawczy został zwrócony przez Urząd Skarbowy ze względu na nieustalone miejsce pobytu zobowiązanej.

Obecne miejsce pobytu Pani Iksińskiej nie jest znane. Pracownik socjalny, pomimo prób ustalenia miejsca pobytu Pani Iksińskiej poprzez rozeznanie w środowisku nie zdołał ustalić jej aktualnego miejsca pobytu.

Poprzez Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA w Warszawie ustalono adres zameldowania Pani Iksińskiej. Jednak czynności podejmowane przez organ administracji zmierzające do przeprowadzenia wywiadu środowiskowego z rodzicem biologicznym zobowiązanym do ponoszenia odpłatności (Panią Iksińską) nie przyniosły rezultatu z uwagi, iż Pani Iksińska od wielu lat nie przebywa w miejscu zameldowania i jej obecne miejsce pobytu nie jest znane.

Stan faktyczny 2

W grudniu 2008 r. wydano decyzję o zwrocie nienależnie pobranej pomocy pieniężnej na kontynuację nauki. Decyzja uprawomocniła się 22.12.2008r.

W dniu 30.10.2009r. wystawiono upomnienie a następnie 18.12.2009r. wystawiono tytuł wykonawczy.

Ustawą z dnia 12 lutego 2010r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 40 poz. 229 z dnia 16 marca 2010r.) została znowelizowana ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej. Powyższa nowelizacja po raz pierwszy uregulowała sprawy dotyczące okresu przedawnienia i przerwania biegu przedawnienia należności z tytułu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, z tytułu opłat określonych przepisami ustawy oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń. Przepisy znowelizowanej ustawy dotyczące okresu przedawnienia i przerwania biegu przedawnienia należności weszły w życie z dniem 30.03.2010r.

W art. 104 ust. 5 i 6 ww. ustawy o pomocy społecznej określono, iż należności określone przepisami ustawy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat, licząc od dnia, w którym decyzja ustalająca te należności stała się ostateczna, oraz że bieg przedawnienia przerywa odroczenie terminu płatności należności lub rozłożenie spłaty należności na raty.

Ustawa o pomocy społecznej nie określa innych przypadków, w których następuje przerwanie biegu przedawnienia.

W związku z powyższym powstała uzasadniona wątpliwość czy w świetle przytoczonych przepisów wystawienie tytułu wykonawczego i skierowanie należności do egzekucji komorniczej powoduje przerwanie biegu przedawnienia należności.

Stan faktyczny 3

Pan Iksiński decyzją administracyjną został zobowiązany do ponoszenia odpłatności za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej na okres jednego roku, ale płatnych miesięcznie, tj. od 01.06.2010 do 31.05.2011r. w wysokości 300 zł miesięcznie. Decyzja stała się prawomocna 20.06.2010r.). Pan Iksiński nie reguluje swoich zobowiązań.

Stan faktyczny 4

W styczniu 2007r. wydano decyzję o zwrocie nienależnie pobranej pomocy, która uprawomocniła się 20 stycznia 2007. W marcu 2007 wysłano upomnienie a następnie skierowano tytuł wykonawczy do egzekucji. Tytuł wykonawczy od marca 2007 do dnia dzisiejszego pozostaje w egzekucji w Urzędzie Skarbowym.

Pytanie (pytania) przyporządkowane do stanu faktycznego (stanów faktycznych) lub zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych) przedstawionego wyżej

1. Czy w dochodzeniu należności z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w sytuacji gdy nie było i nie jest znane miejsce pobytu osoby zobowiązanej do ponoszenia odpłatności należy występować do sądu o ustanowienie kuratora dla osób nieznanych z miejsca pobytu, czy też można umorzyć postępowanie?
2. Ustalenie biegu przedawnienia należności powstałych przed wejściem w życie nowelizacji ustawy o pomocy społecznej (tj. przed 30.03.2010r.):
 - a) czy katalog przypadków określonych w art. 104 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, które przerywają bieg przedawnienia należności z tytułu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, z tytułu opłat określonych przepisami ustawy oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń stanowi katalog zamknięty i inne przypadki nie przerywają biegu przedawnienia, np. wystawienie tytułu wykonawczego i skierowanie należności do egzekucji komorniczej?
 - b) od jakiej daty należy liczyć bieg przedawnienia należności, jeżeli tytuł wykonawczy został skierowany do egzekucji komorniczej w dniu 18.12.2009r.?
 - c) czy wystawienie tytułu wykonawczego i skierowanie należności do egzekucji komorniczej w dniu 18.12.2009r. przerwało bieg przedawnienia należności?
3. Kiedy przedawnia się należność dotycząca odpłatności rodzica za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej, tj.
 - a) od jakiej daty liczy się bieg okresu przedawnienia?
 - b) czy cała kwota należności przedawnia się równocześnie po upływie 3 lat od uprawomocnienia się decyzji?
 - c) czy też dla każdej opłaty miesięcznej okres przedawnienia liczy się oddzielnie?
4. Czy przepisy dotyczące przedawnienia należności znowelizowanej ustawy dotyczą też należności powstałych przed nowelizacją ustawy, tj.:
 - a) czy należność ta uległa przedawnieniu, jeżeli w międzyczasie nie było odroczenia terminu płatności należności lub rozłożenia spłaty należności na raty?
 - b) jeżeli uległa przedawnieniu, to czy jednostka budżetowa, biorąc pod uwagę interes skarbu państwa, powinna nadal dochodzić należności od dłużnika, czy też powinna wycofać tytuł wykonawczy z egzekucji?

E. WŁASNE STANOWISKO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO LUB ZDARZENIA PRZYSZŁEGO

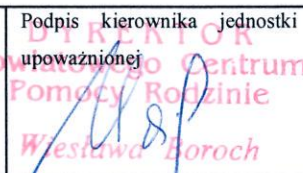
Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części D.

Opinia radcy prawnego w załączeniu

F. INFORMACJA O ZAŁĄCZNIKACH

Należy wymienić załączniki przesłane (złożone) razem z wnioskiem

1. Opinia radcy prawnego

Data wypełnienia wniosku	Imię i nazwisko kierownika jednostki lub osoby upoważnionej	Podpis kierownika jednostki lub osoby upoważnionej
17.12.2010r.	Wiesława Boroch	 Wiesława Boroch

Zielona Góra , dnia 16 września 2010r.

Pani Dyrektor

Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Nowej Soli

W odpowiedzi na pismo z dnia 9.09.2010r. przedstawiam swoje stanowiska w sprawie możliwości dochodzenia opłat od rodziców biologicznych ,których miejsce zamieszkania nie jest znane - za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczych oraz rodzinach zastępczych.

Zgodnie z art.79 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (j. t. Dz. U. z 2009r. Nr 175 poz.1362 z póź. zm.) opłatę za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej do wysokości pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w tej rodzinie wnoszą rodzice. Również za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo –wychowawczej rodzice zobowiązani są wnosić opłatę do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania w danej placówce .

W przypadku postępowań administracyjnych w w/w sprawach w stosunku do rodziców, których miejsce zamieszkania nie było i nie jest znane nie ma zastosowania art. 34 § 1 k.p.a. stanowiący ,że organ administracji publicznej wystąpi do sądu z wnioskiem o wyznaczenie przedstawiciela dla osoby nieobecnej lub niezdolnej do czynności prawnych, o ile przedstawiciel nie został już wyznaczony, ponieważ pojęcie nieobecności o którym mowa w art. 34 § 1 k.p.a. należy odnieść do sytuacji, w której osoba fizyczna jest nieobecna w miejscu zamieszkania, przy czym przez miejsce zamieszkania należy rozumieć miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu .

Natomiast w przypadku postępowań administracyjnych w sprawie ustalenia odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych bądź placówkach opiekuńczo – wychowawczych najczęściej nie mamy do czynienia z nieobecnością osoby w miejscu zamieszkania ,ale z brakiem możliwości ustalenia miejsca zamieszkania osoby zobowiązanej do ponoszenia opłaty za pobyt dzieci w placówce opiekuńczo –wychowawczej bądź rodzinie zastępczej.

Ponadto zgodnie z orzecznictwem Sądu Administracyjnego decyzja w przedmiocie ustalenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej winna być rezultatem analizy wszystkich uwarunkowań i okoliczności faktycznych i prawnych składających się na sytuację rodziców dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. Nie może stanowić "wypadkowej" algorytmu matematycznego, gdyż stanowiłaby zaprzeczenie woli ustawodawcy nakazującego uwzględniać "sytuację rodzinną, zdrowotną, dochodową i majątkową"(IV SA/Wr 80/08) .

Jednakże mając na względzie ,iż przedstawiciel wyznaczony na wniosek organu, nie powinien podejmować czynności pozaprosesowych oraz procesowych mających skutek materialno prawny dla osoby dla której został ustanowiony brak jest jakiegokolwiek możliwości przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i ustalenia sytuacji osobistej i majątkowej strony, co stanowi podstawę do ustalenia wysokości opłaty za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej bądź rodzinie zastępczej .

Mając na względzie powyższe ,ustanawianie przedstawiciela dla osoby nieobecnej w trybie określonym w art. 34 § 1 k.p.a. w postępowaniu administracyjnym w sprawie ustalenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo – wychowawczej w stosunku do rodziców których miejsce zamieszkania nie jest znane ,wydaje się zupełnie nieuzasadnione ze względu na brak skuteczności i generowanie dodatkowych kosztów .

W takim przypadku ,gdy organ administracji pomimo przeprowadzonych czynności nie ustali miejsca zamieszkania rodzica zobowiązanego do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo wychowawczej powinien umorzyć wszczęte postępowanie administracyjne ze względu na jego bezprzedmiotowość.

Natomiast odnosząc się do zagadnień związanych z przedawnieniem należności z tytułu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej, z tytułu opłat określonych przepisami ustawy oraz z tytułu nienależnie pobranych świadczeń, to kwestie te zostały uregulowane w ustawie o pomocy społecznej i nie ma podstaw ,aby w tym zakresie stosować inne przepisy.

Radca Prawny
mgr Justyna Pawlak
R-ŻG-441